Nastavni zavod za javno zdravstvo
Splitsko dalmatinske zupanije

Sluzba za mentalno zdravlje

NAVIKE KORIŠTENJA INTERNETA

kod učenika osnovnih i srednjih škola u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Roberta Matković, prof. sociologije

Davorka Kovačić Borković, prof. psihologije

DANI PREVENTIVE, Split, 27.04.2018.

Metodologija

Uzorak

Provedba

Terenski dio istraživanja

Opis uzorka

Instrument

Uzorak

Slučajni reprezentativni uzorak, 3% populacije na razini SDŽ.
Škole su odabrane pomoću generatora slučajnih brojeva, a zatim su unutar škole odjeljenja birana po slučaju.

Provedba istraživanja

Nacrt istraživanja, upute za provođenje, obavijesti za roditelje
(suglasnost za mlađe od 14.g. te obavijest uz mogućnost potpisanog neslaganja za djecu/mlade starije od 14 g.)
Suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja i Ministarstva za demografiju, mlade, obitelj i socijalnu politiku
Etički kodeks za istraživanja sa djecom (2003.g.)

Terenski dio istraživanja

ON-LINE upitnik (preporuka ispunjavanje na satu informatike)
Mogućnost ispunjavanja na pametnom mobilnom telefonu
Trajanje 20 min

osnovna škola
srednja škola

Opis uzorka

OSNOVNE ŠKOLE: **sedmi i osmi razred**
16 osnovnih škola
SREDNJE ŠKOLE: **sva četiri razreda**
11 srednjih škola
UČENIČKI DOMOVI
DOMOVI OD POSEBNE SOCIJALNE SKRBI

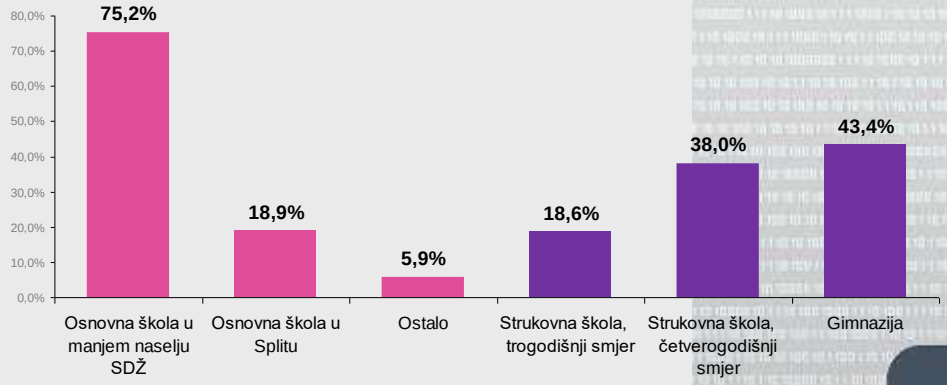

N=286

N=539

Instrument

- Upitnik socio-demografskih obilježja konstruiran za potrebe ovog istraživanja
- Upitnik o aktivnostima djece na internetu - prilagodba postojećeg
- Upitnik o sigurnosti djece na internetu konstruiran za potrebe ovog istraživanja
- Internet addiction test (IAT) -Test ovisnosti o internetu (Young, 1998.)
- European Cyberbullying Intervention Project Questionnaire (ECIPQ)

Upitnik o doživljavanju i činjenju elektroničkog nasilja (Del Rey i sur., 2015.)

Svi oni upitnici koji su korišeni u ovom istraživanju a nisu nastali za potrebe ovog istraživanja, imaju suglasnost autora za korištenje

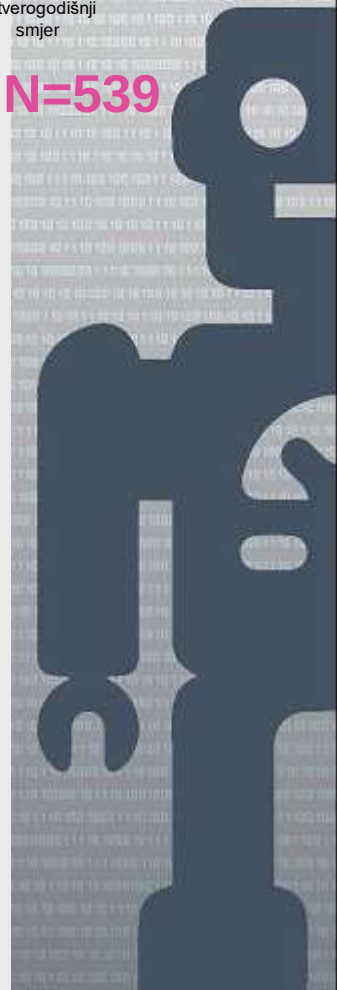

Osnovne informacije o ispitanicima

Spol i dob ispitanika

Škola koju pohađaju učenici

Prosjek ocjena

S kime žive

Obrazovni status roditelja (otac/majka)

Procjena financijskog statusa

osnovna škola
srednja škola

SPOL

DOB

N=286

N=539

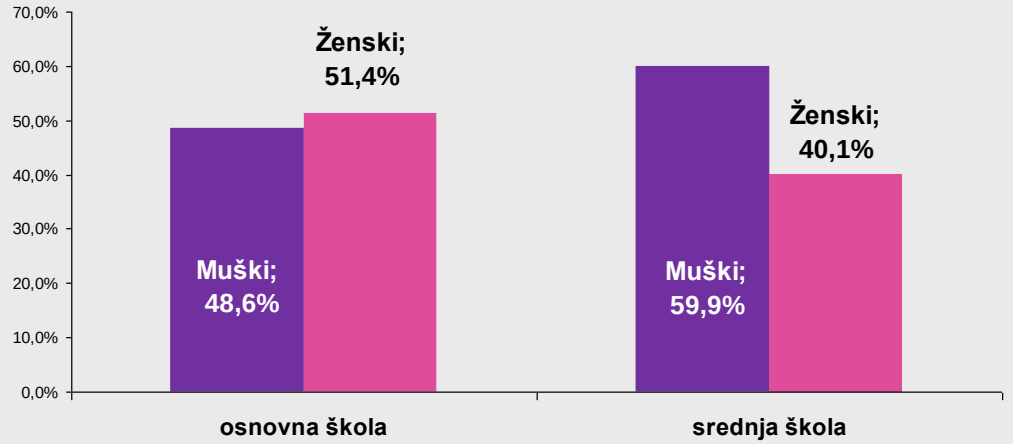

13,8 :average: 16,2

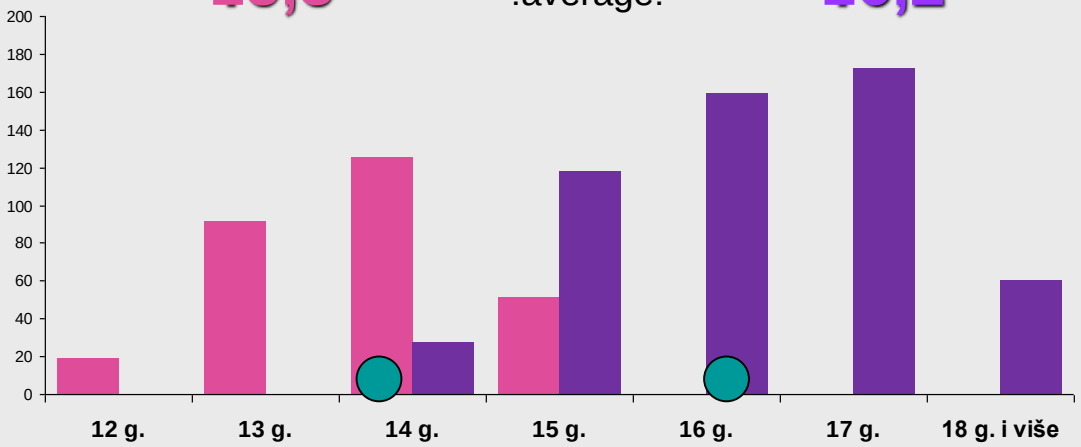

osnovna škola
srednja škola

Obrazovni status roditelja

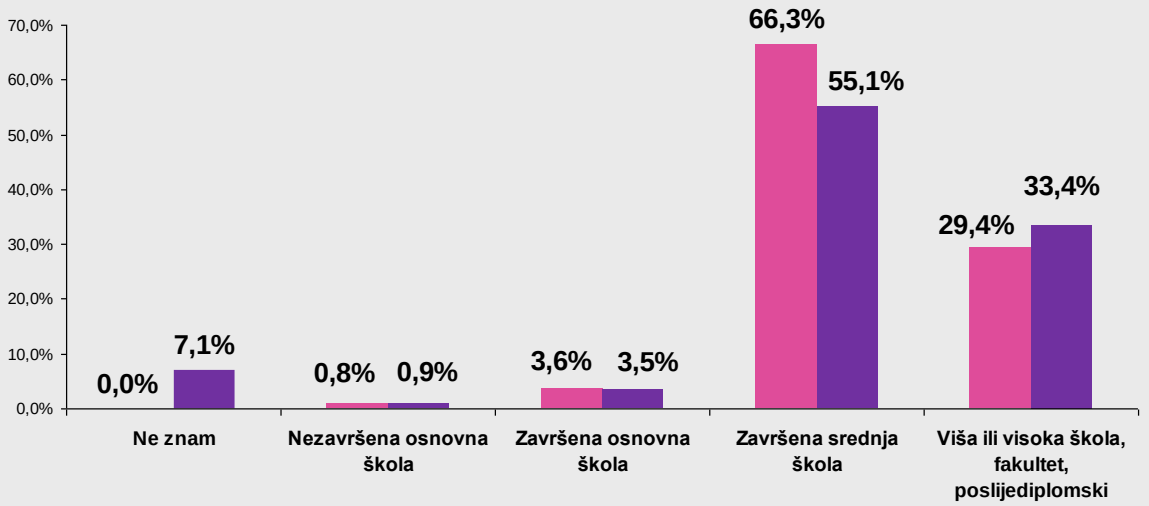

otac

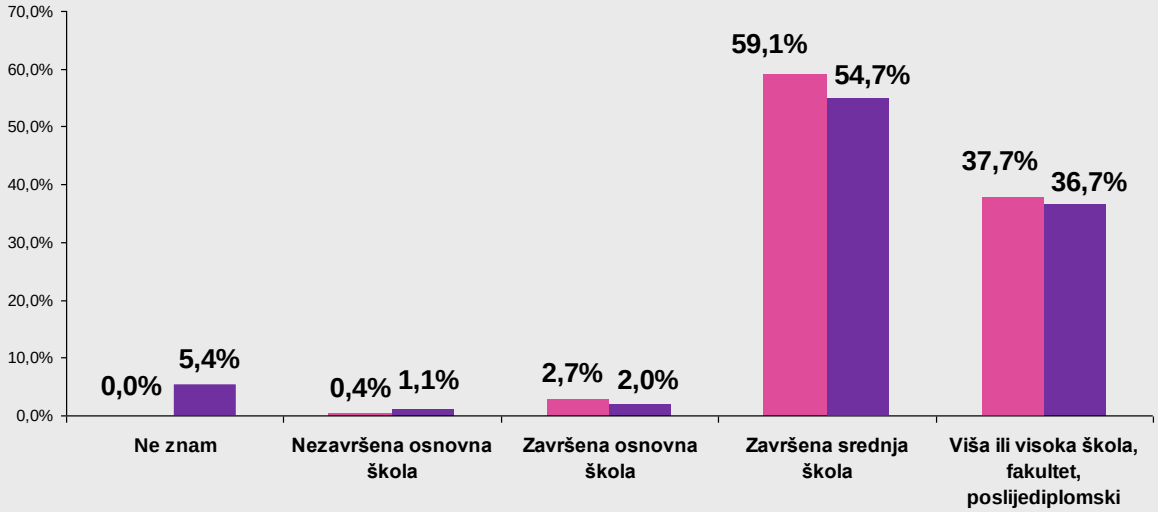

majka

osnovna škola
srednja škola

Financijske mogućnosti obitelji

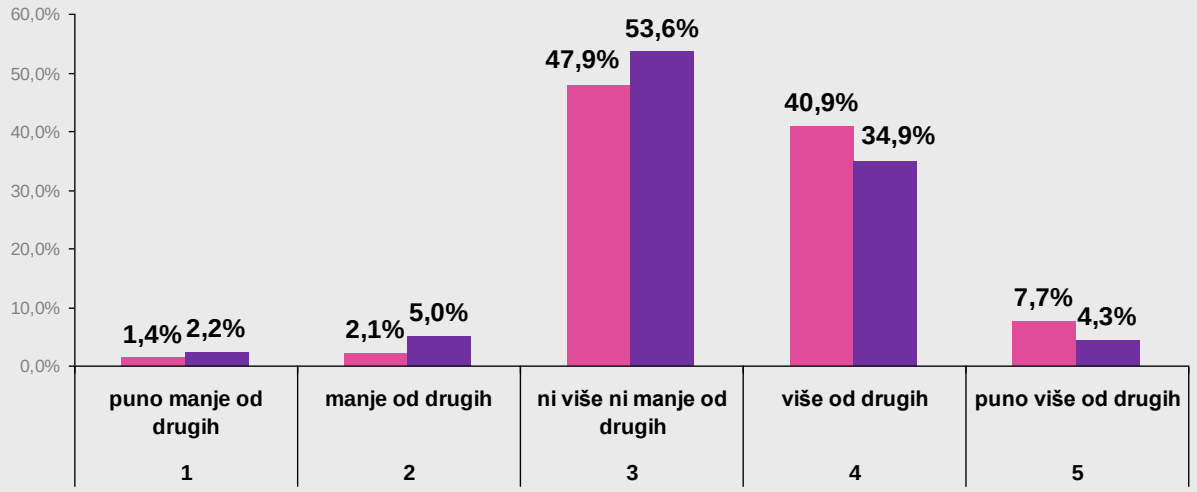

Korištenje interneta i servisa

S koliko godina si počeo koristiti Internet

Posjedovanje uređaja

Na kojim uređajima pristupaju internetu (škola/kuća)

Čestina korištenja Interneta kod kuće/u školi

Profili na društvenim mrežama

Dnevno korištenje servisa u posljednja dva mjeseca

osnovna škola
srednja škola

S koliko godina si počeo koristiti Internet

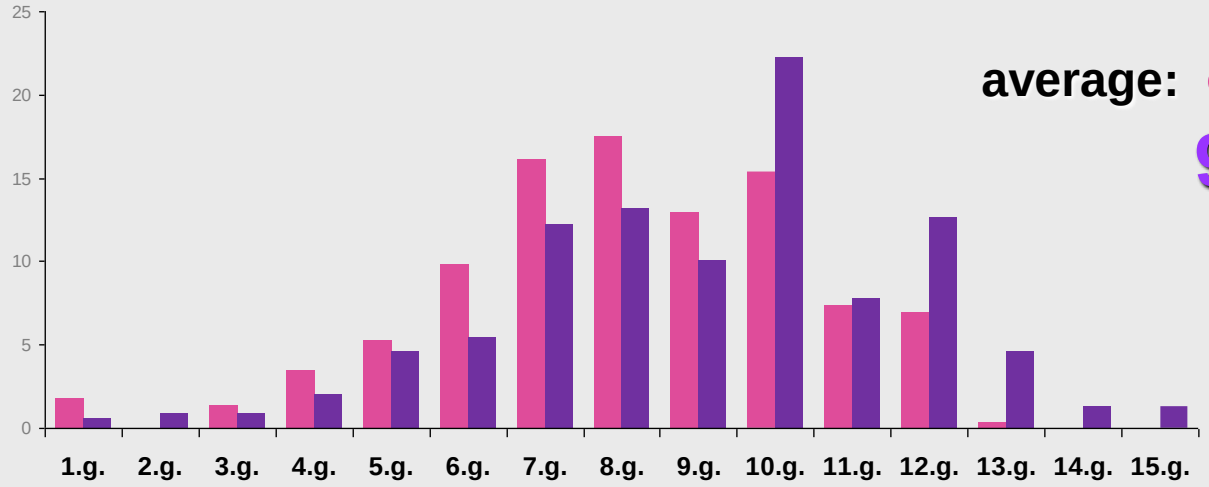

average: 8 g.

9,1 g.

Posjedovanje uređaja

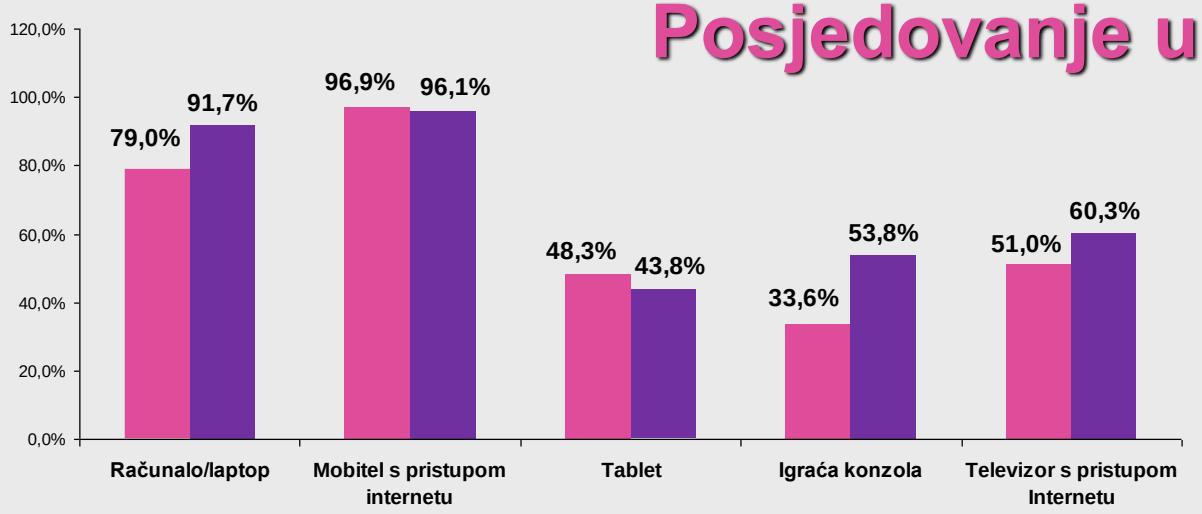

2014/2015 91%

osnovna škola
srednja škola

Uređaji na kojima djeca i mladi pristupaju Internetu

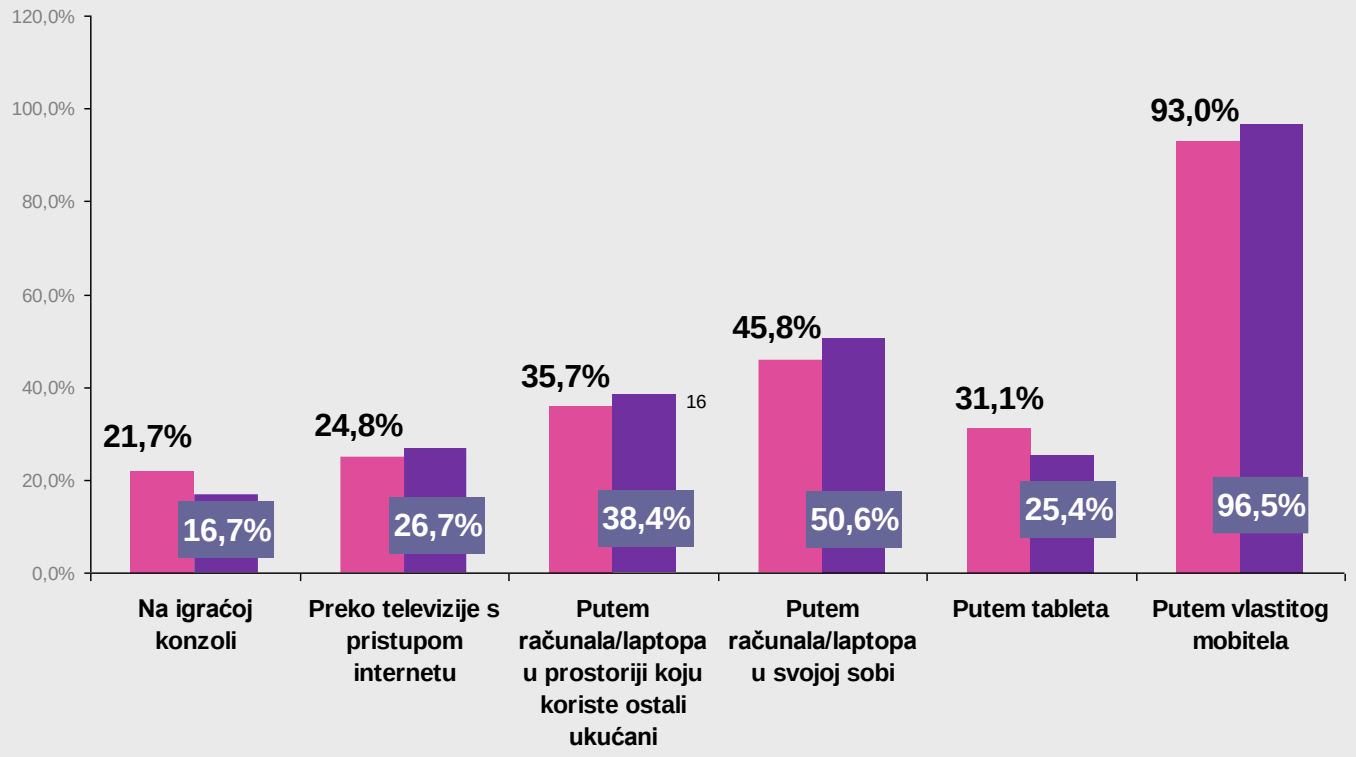

osnovna škola
srednja škola

Način i učestalost korištenja interneta u školi

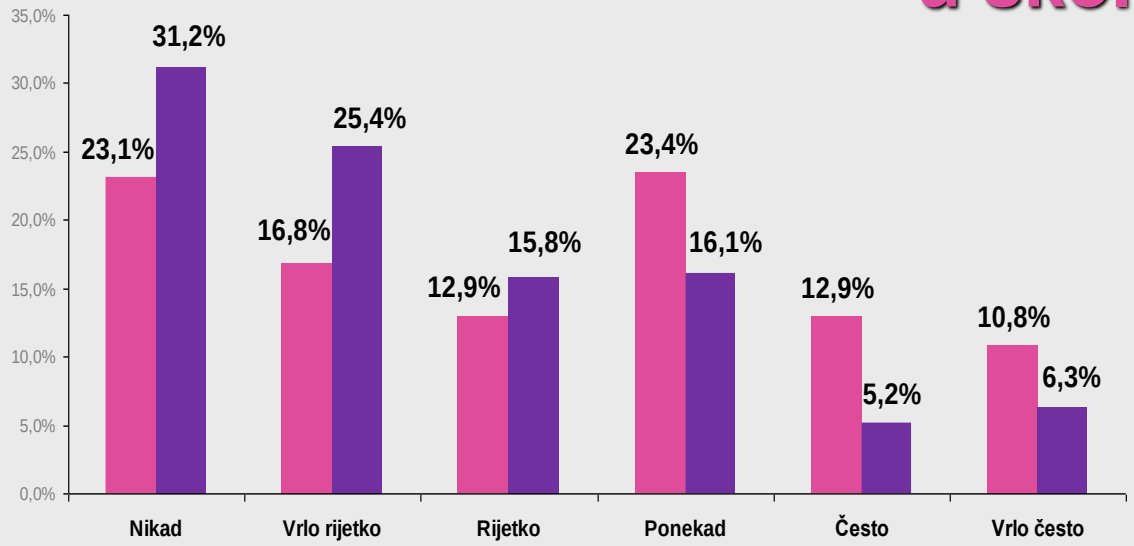

Na računalu

Na svom mobitelu koji ima pristup internetu

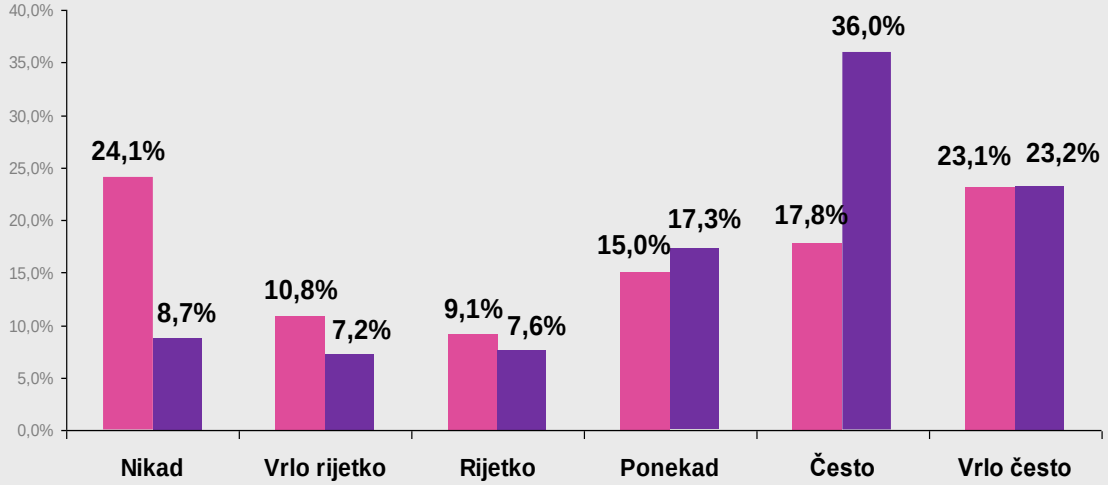

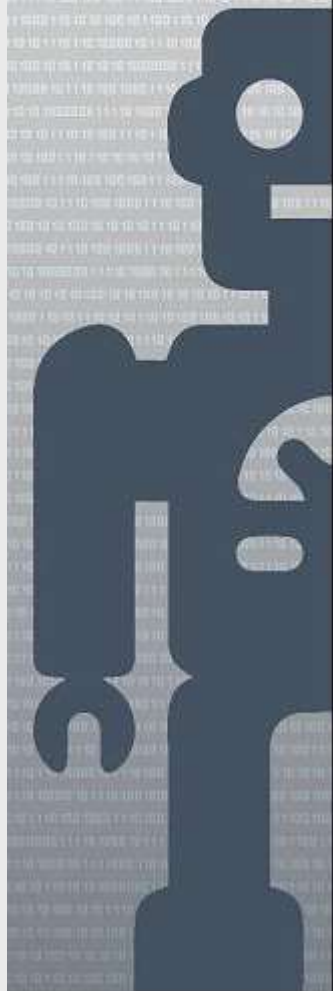

osnovna škola
srednja škola

Način i učestalost korištenja interneta kod kuće

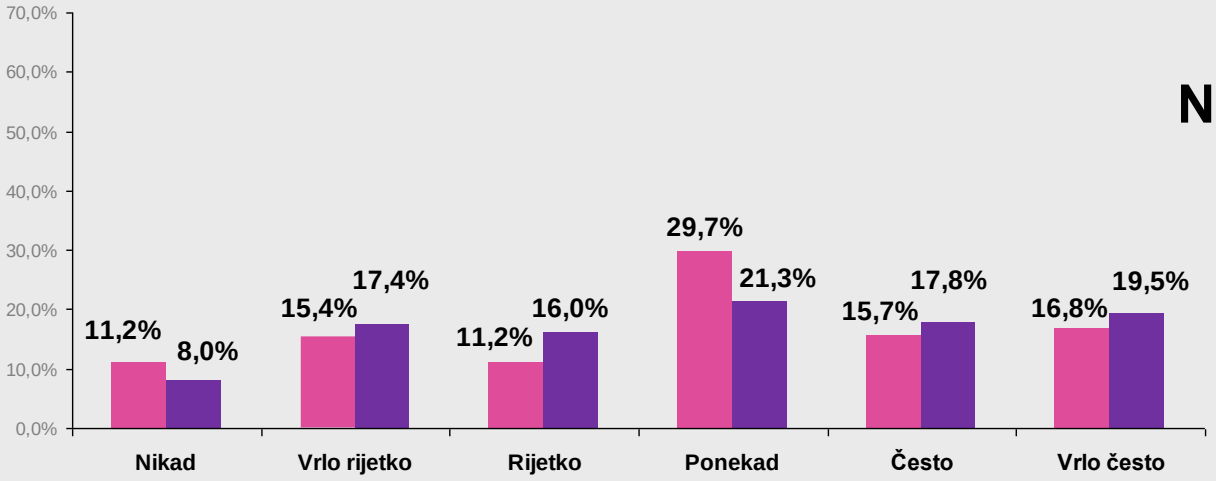

Na računalu

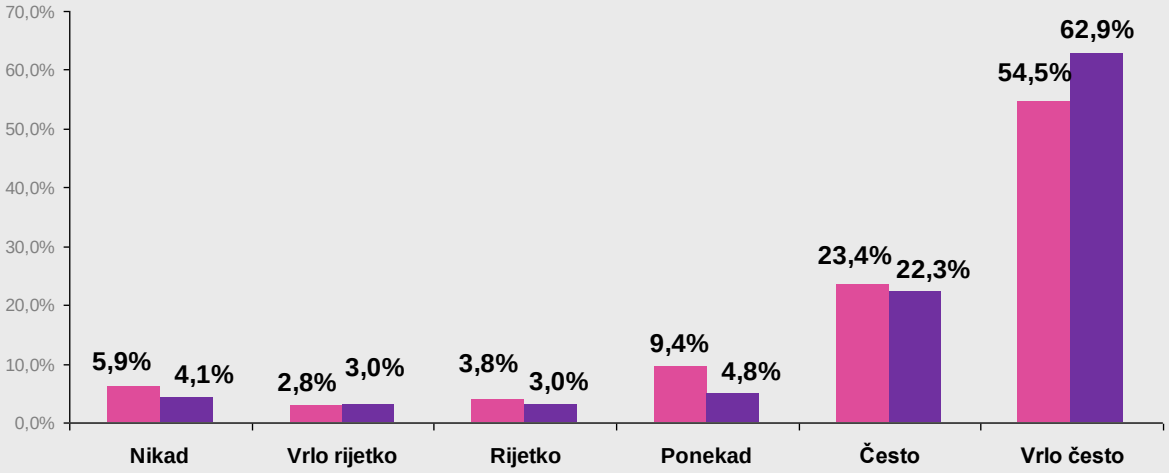

Na svom mobitelu preko bežične mreže

osnovna škola
srednja škola

Profili na društvenim mrežama

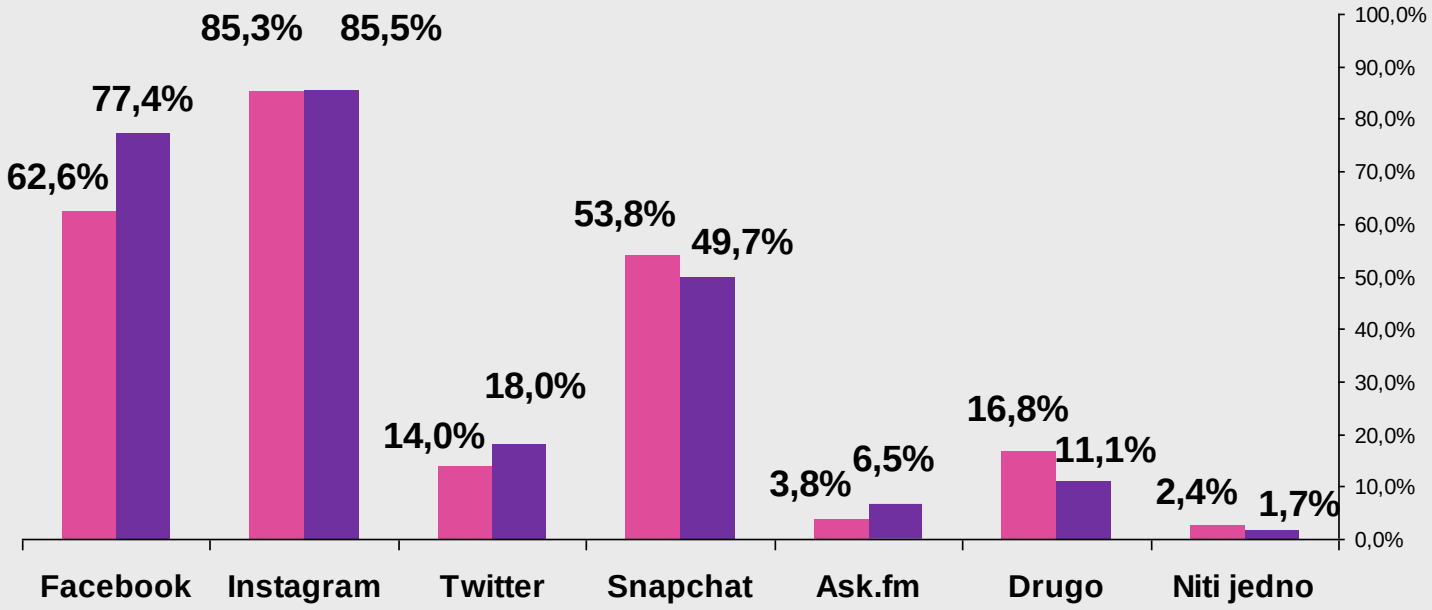

2014./2015.g.

Facebook: 94,4%
Instagram: 9,9%

Dnevno korištenje servisa u posljednja dva mjeseca

KAKO?

mobitel

računalo

KOLIKO ČESTO?

Nikad

do 30 minuta

do sat vremena

1-3 sata

4-8 sati

više od 8 sati

- Društvene mreže (npr. Facebook)
- Kockanje
- Nagradne igre
- Chat room
- Internet forumi
- Vođenje osobne web stranice ili bloga
- **Instant Messaging**
- Pregledavanje medicinskih informacija
- Pretraživanje i pregledavanje sadržaja za odrasle
- Pregledavanje informativnih portala
- Pregledavanje i slanje e-mail poruka
- **Gledanje filmova ili videa**
- **Slušanje glazbe**
- Shopping
- Igranje online igrica
- Pisanje domaće zadaće ili istraživanja

osnovna škola
srednja škola

Dnevno korištenje servisa u posljednja dva mjeseca

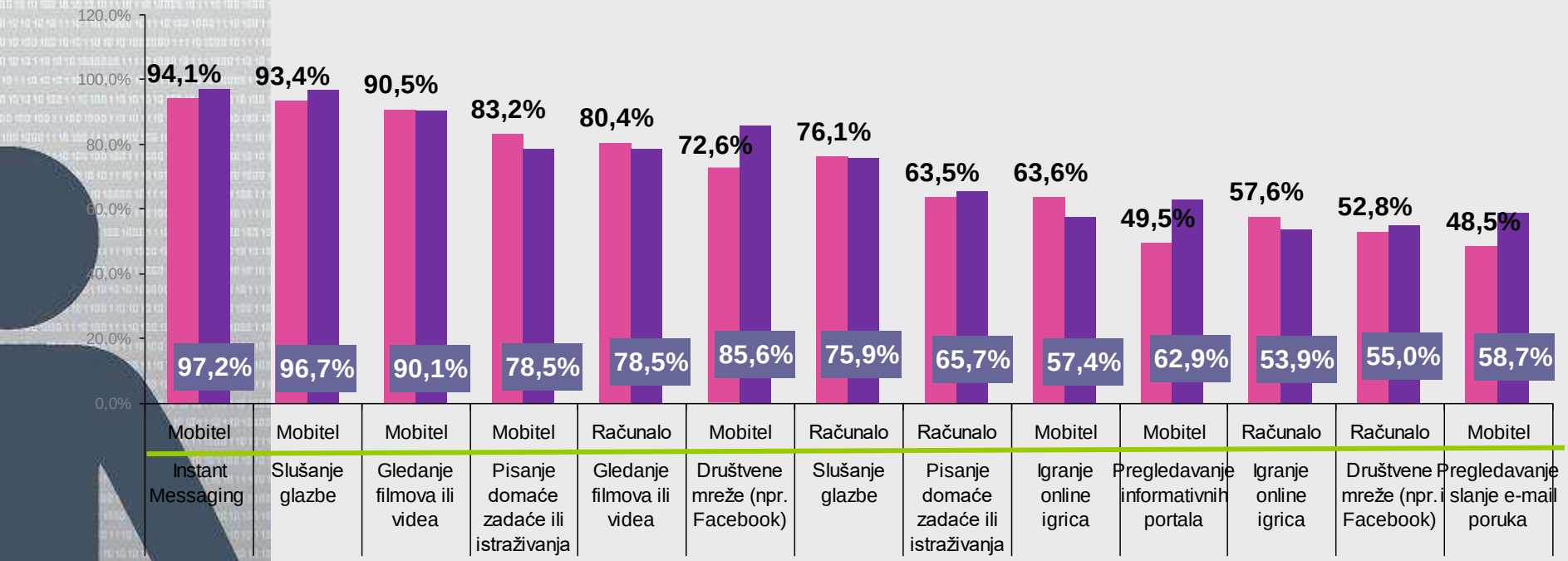

Društvene mreže (npr. Facebook)- Kockanje- Nagradne igre- Chat room- Internet forumi- Vođenje osobne web stranice ili bloga- **Instant Messaging** - Pregledavanje medicinskih informacija- Pretraživanje i pregledavanje sadržaja za odrasle- Pregledavanje informativnih portala- Pregledavanje i slanje e-mail poruka- **Gledanje filmova ili videa- Slušanje glazbe-** Shopping- Igranje online igrica- Pisanje domaće zadaće ili istraživanja

osnovna škola
srednja škola

Dnevno korištenje servisa u posljednja dva mjeseca

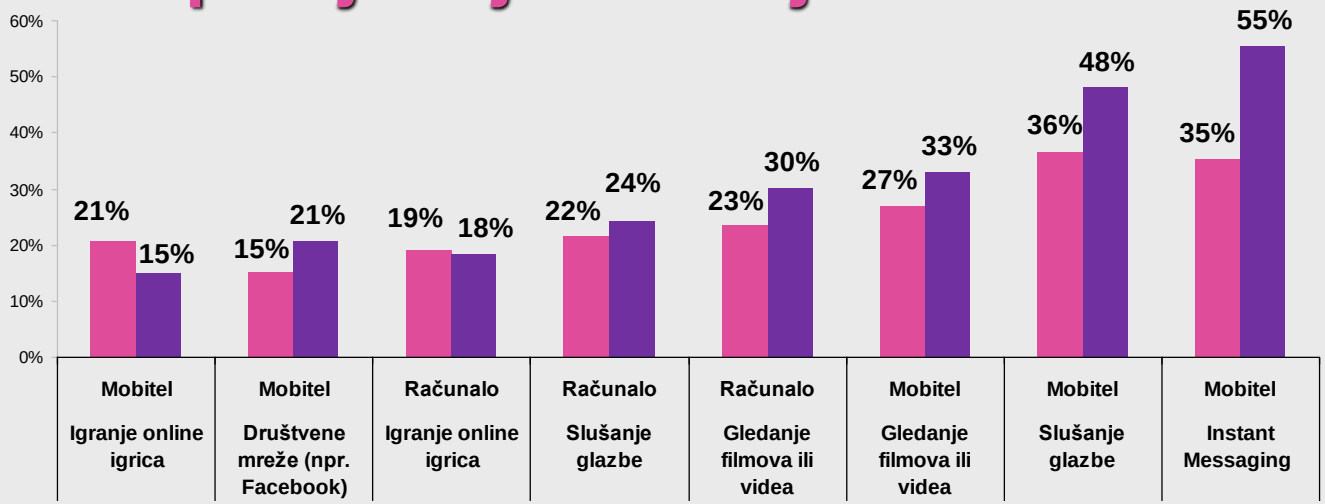

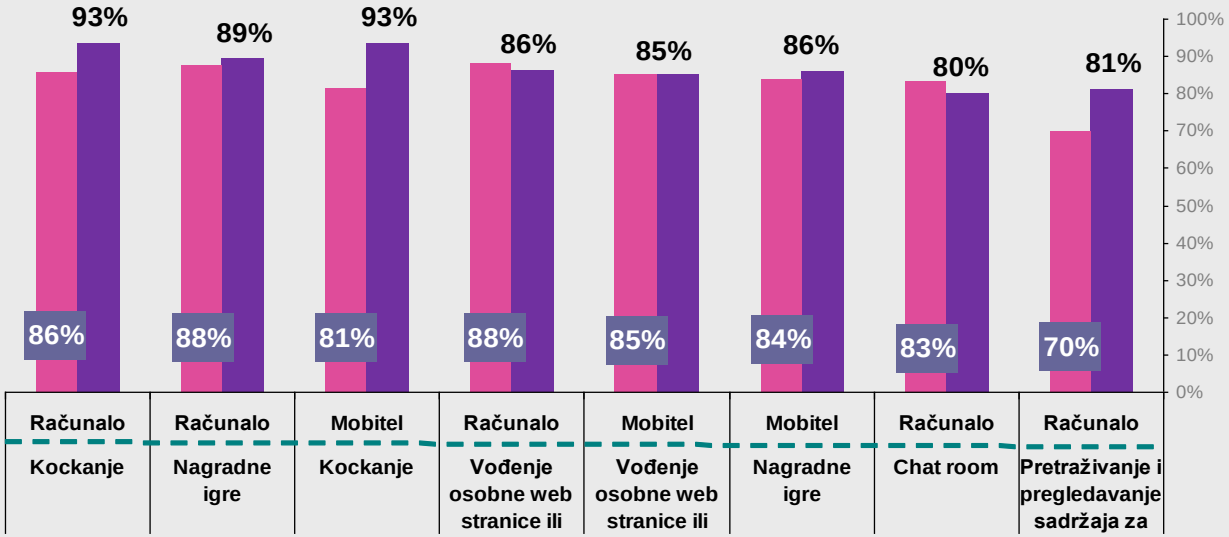

4 sata i više

Nikad

ECIPQ - Upitnik o doživljavanju i činjenju elektroničkog nasilja (Del Rey i sur., 2015.)

Nasilje na internetu

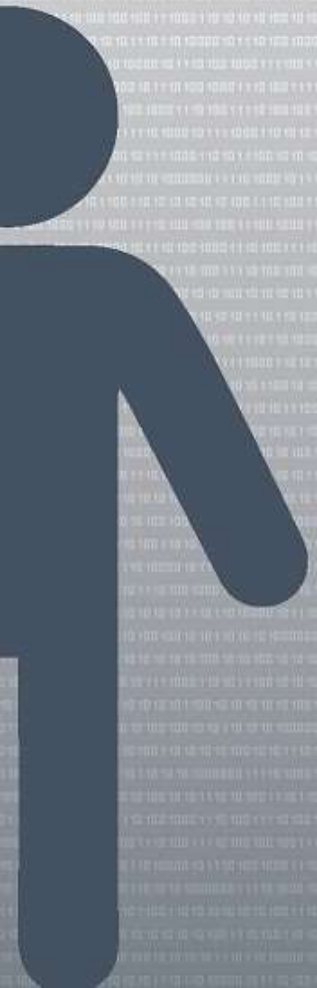

Doživljavanje nasilja na Internetu
Činjenje nasilja na Internetu
Uloga u činjenju i doživljavanju nasilja na internetu

Govoriti nekome ružne stvari putem interneta ili poruka

Govoriti drugim osobama ružne stvari o nekome putem interneta ili poruka

Prijetiti nekome putem interneta ili poruka

Ukrasti nekome privatne **podatke** putem interneta

„Hakirati“ tuđi račun i predstavljati se kao ta osoba

Napraviti **lažan profil** i praviti se da sam/si netko drugi

Objaviti nečije **privatne podatke** na internetu bez njegovog dopuštenja

Objaviti nečiji **neugodni video ili fotografije** na internetu

Izmijeniti nečije fotografije na internetu

Isključiti ili ignorirati nekoga na socijalnim mrežama ili chatu

Širiti **tračeve** na internetu

osnovna škola
srednja škola

European Cyberbullying Intervention Project Questionnaire (ECIPQ)

Upitnik o doživljavanju i činjenju elektroničkog nasilja

(Del Rey i sur., 2015.)

skala elektroničke agresije	skala elektroničke viktimizacije				
	0 nikada	1 jednom ili dva puta	2 jednom ili dva puta na mjesec	3 Jednom na tjedan	4 više puta na tjedan
0 nikada	65%			žrtve 11,5%	
1 jednom ili dva puta	57,7%			8,7%	
2 jednom ili dva puta na mjesec	nasilnici 8%			nasilnici & žrtve 15,4%	
3 Jednom na tjedan	15%			18,6%	
4 više puta na tjedan					

osnovna škola
srednja škola

Elektronička viktimizacija

Govoriti nekome ružne stvari putem interneta ili poruka
Govoriti drugim osobama ružne stvari o nekome putem interneta ili poruka
Širiti **tračeve** na internetu

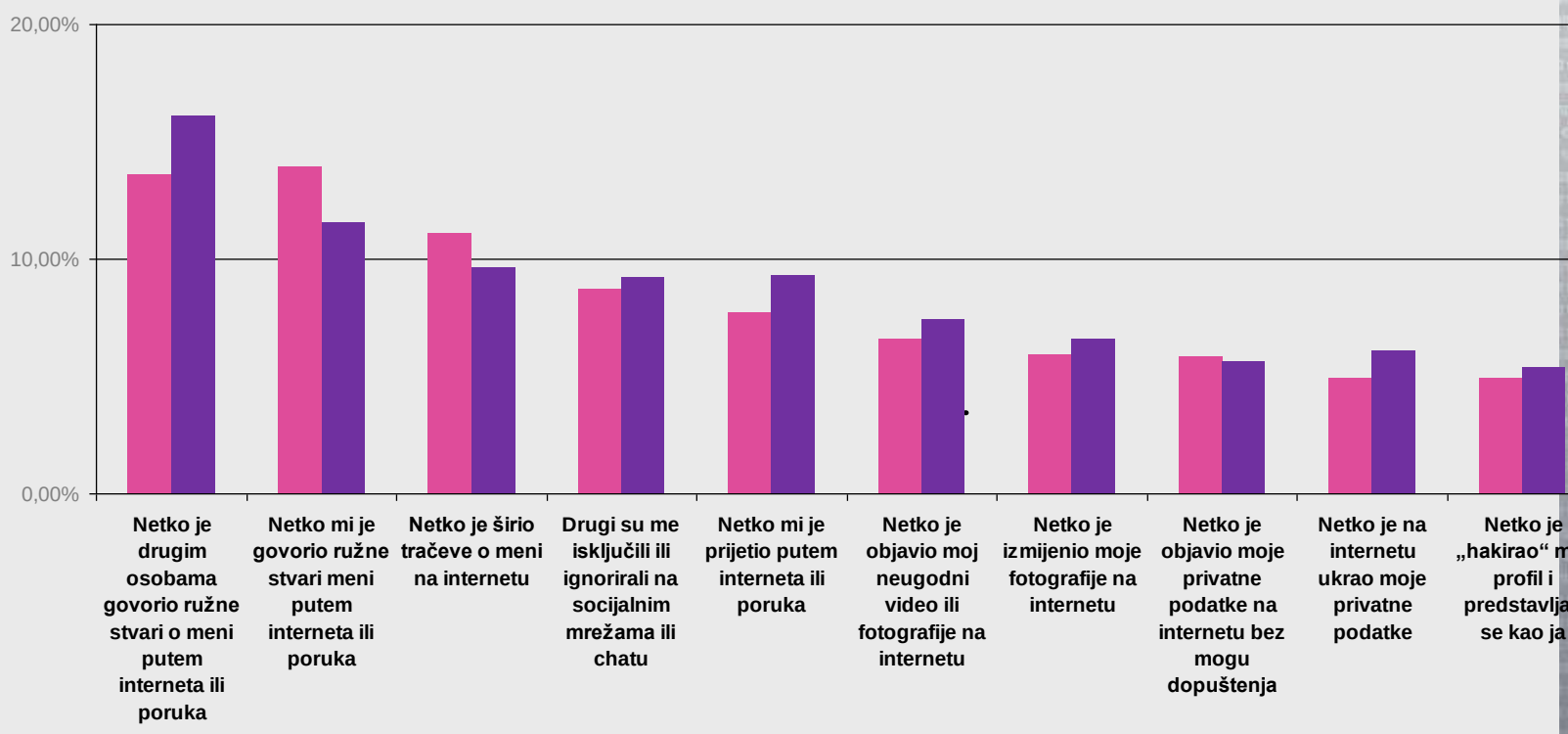

osnovna škola
srednja škola

Elektronička agresija

Govoriti nekome ružne stvari putem interneta ili poruka
Govoriti drugim osobama ružne stvari o nekome putem interneta ili poruka
Isključiti ili ignorirati nekoga na socijalnim mrežama ili chatu

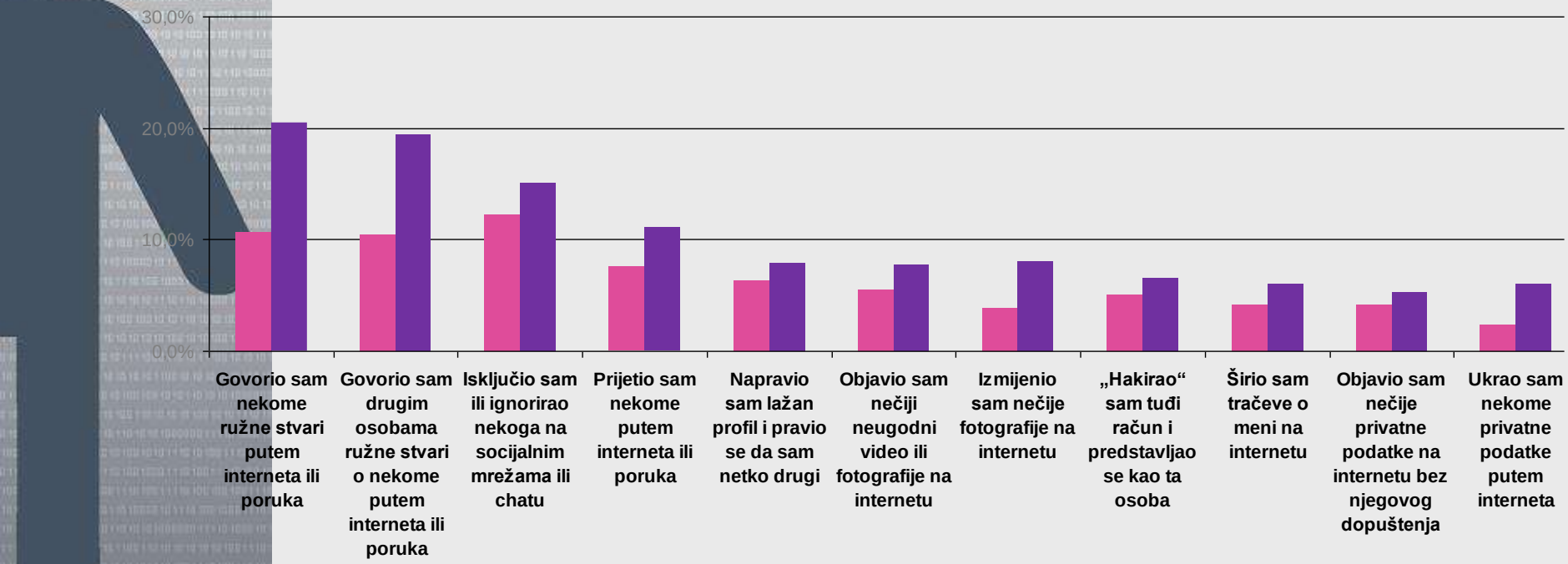

Ovisnost o internetu

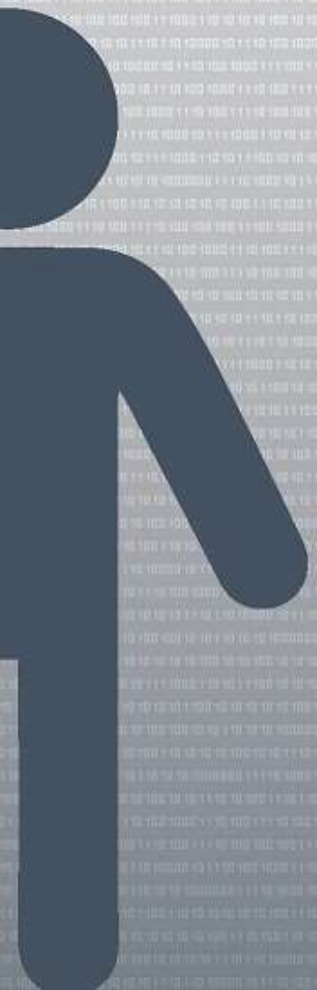

Ovisnost
IAT
Najčešća ponašanja na internetu
Najrjeđa ponašanja na internetu

Ovisnosti...

OPĆENITO

- Ozbiljan psihički poremećaj
- Tijek i razvoj progresivan
- Značajno oštećenje na važnim životnim područjima

INTERNET OVISNOST

- IO je psihološka ovisnost o internetu bez obzira na vrstu aktivnosti koju obavljamo, kad smo uključeni (ulogirani) na internet (Kandell 1998.g.)
- Dijagnoza:

  MKB-10- nije uvrštena

  DSM-5 (2013.g.)- u trećem poglavlju pod stanja za daljnja istraživanja dg. “Ovisnost o internetskim igrama”

Test ovisnosti o internetu (IAT)

Test ovisnosti o internetu (IAT, Young, 1998), 6 dimenzija

1. zanemarivanje obaveza
2. nedostatak kontrole
3. zanemarivanje društvenog života
4. iščekivanje ponovnog korištenja interneta
5. pretjerano korištenje interneta
6. okupiranost internetom

Ukupni rezultat na skali ovisnosti

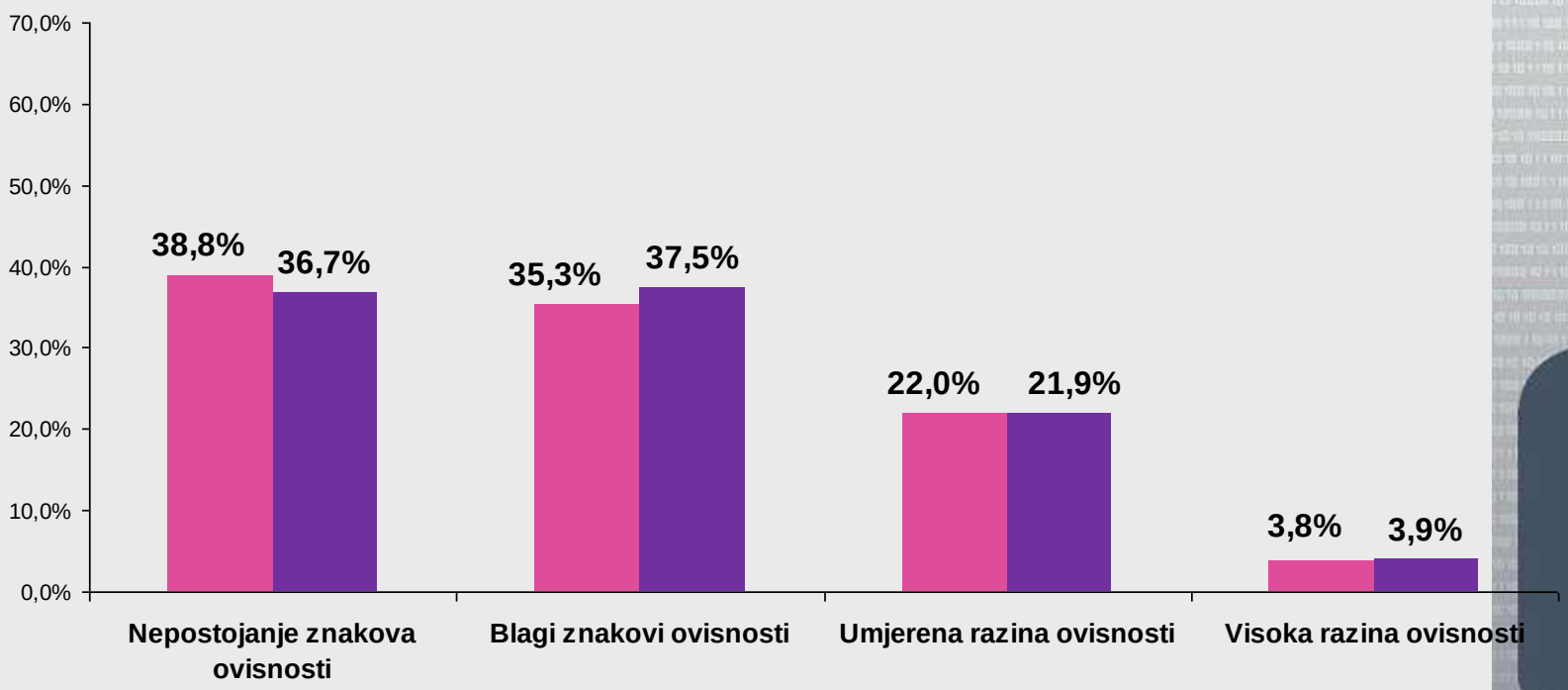

osnovna škola
srednja škola

Najčešća ometajuća ponašanja na internetu

osnovna škola
srednja škola

Najmanje ometajuća ponašanja na internetu

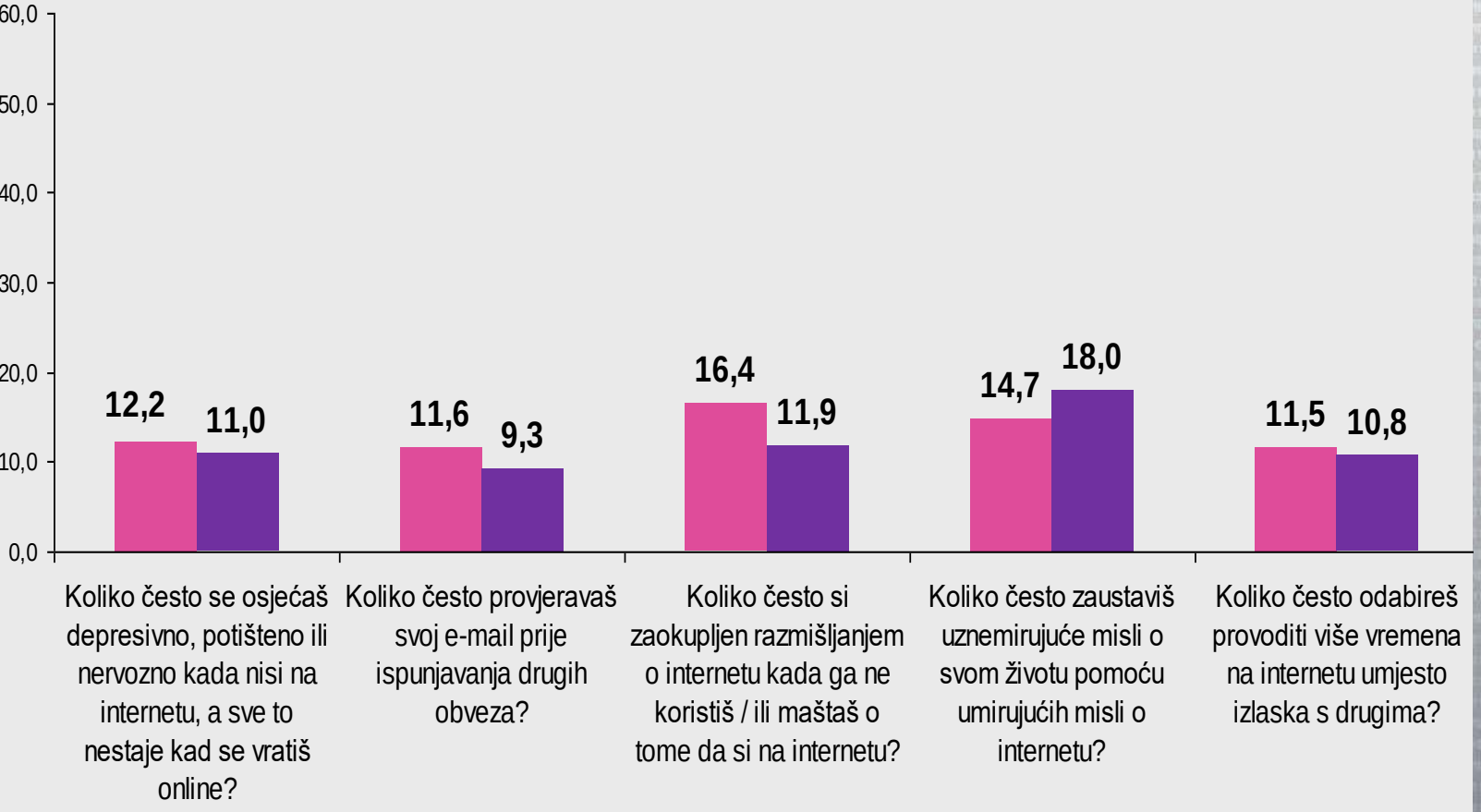

Sigurnost na internetu

Koliko o Internetu znaju roditelji u odnosu na djecu
Koliko roditelji znaju o on-line aktivnostima djece
Prijetelji na internetu
Sigurnosne postavke
Upoznavanje
Slanje fotografija
Povjeravanje lozinki
Interes za sudjelovanjem u aktivnostima za veću sigurnost

osnovna škola
srednja škola

Koliko o Internetu znaju roditelji u odnosu na djecu

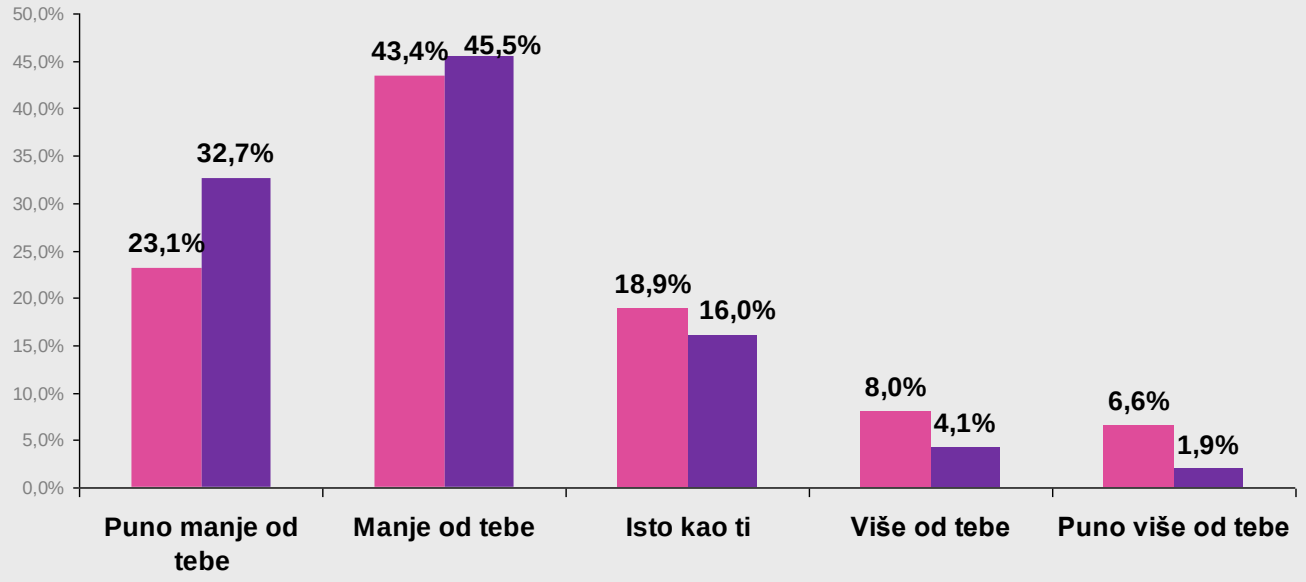

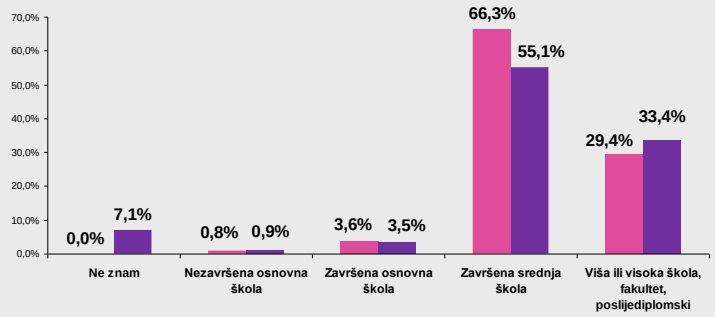

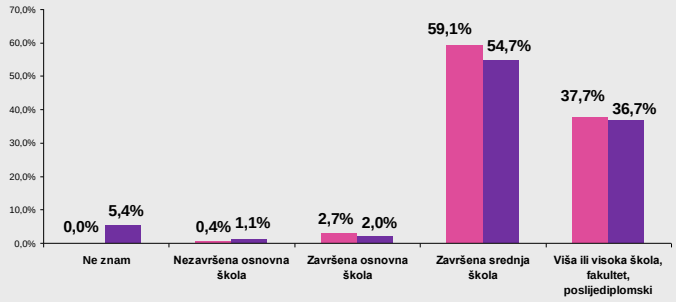

Obrazovanje oca i majke (slide 7 ove prezentacije)

osnovna škola
srednja škola

Koliko roditelji znaju o on-line aktivnostima djece

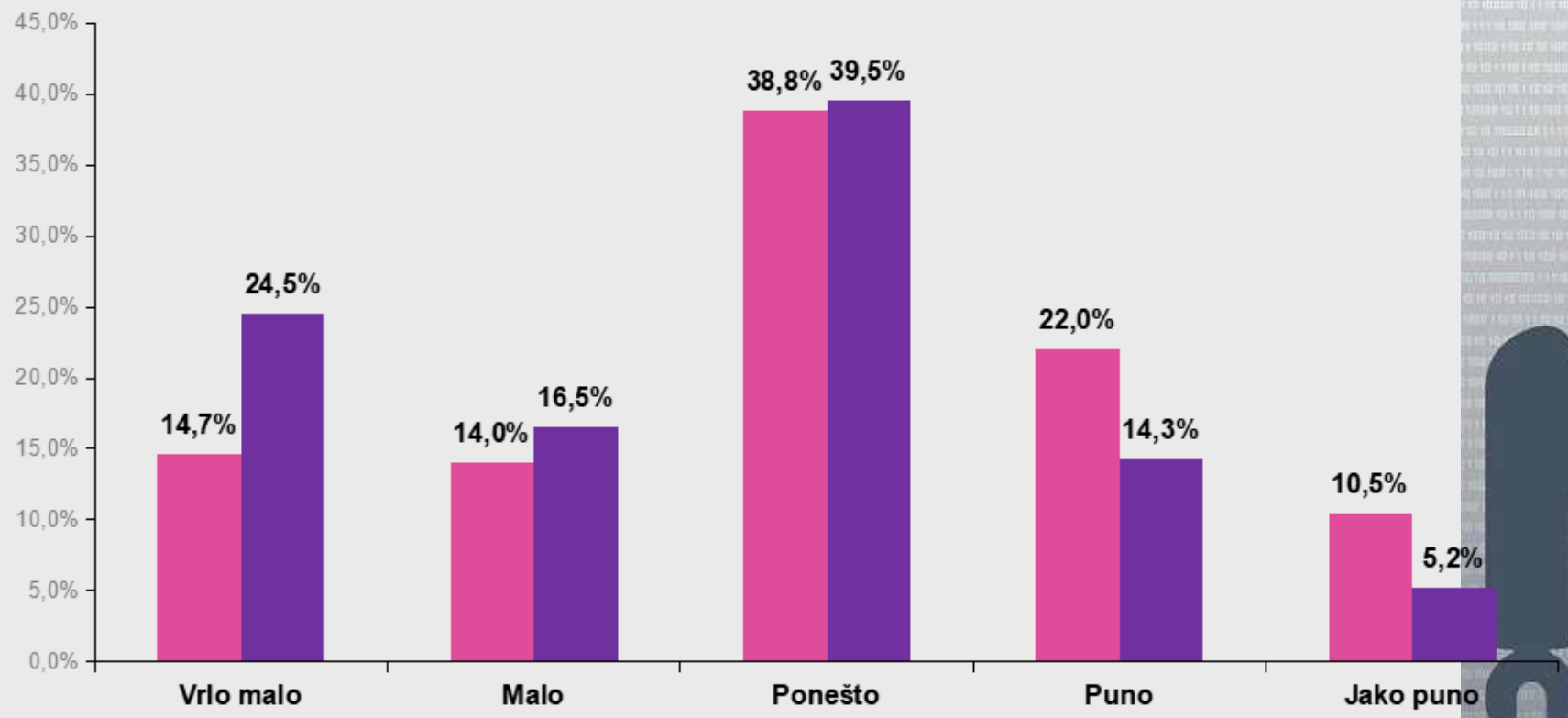

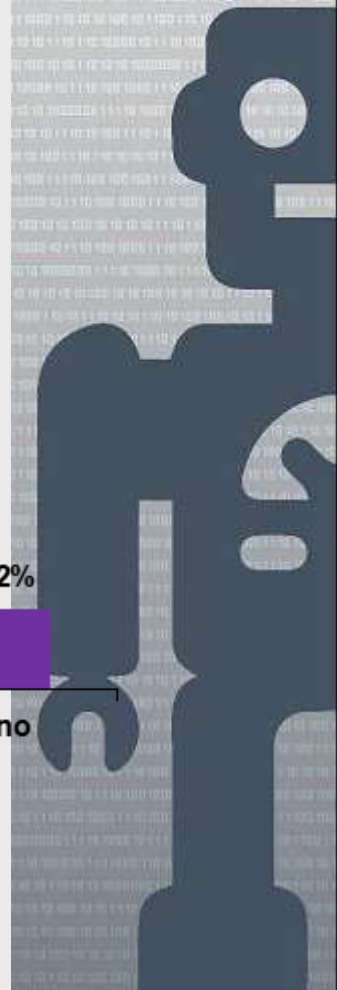

osnovna škola
srednja škola

Broj on-line i stvarnih prijatelja

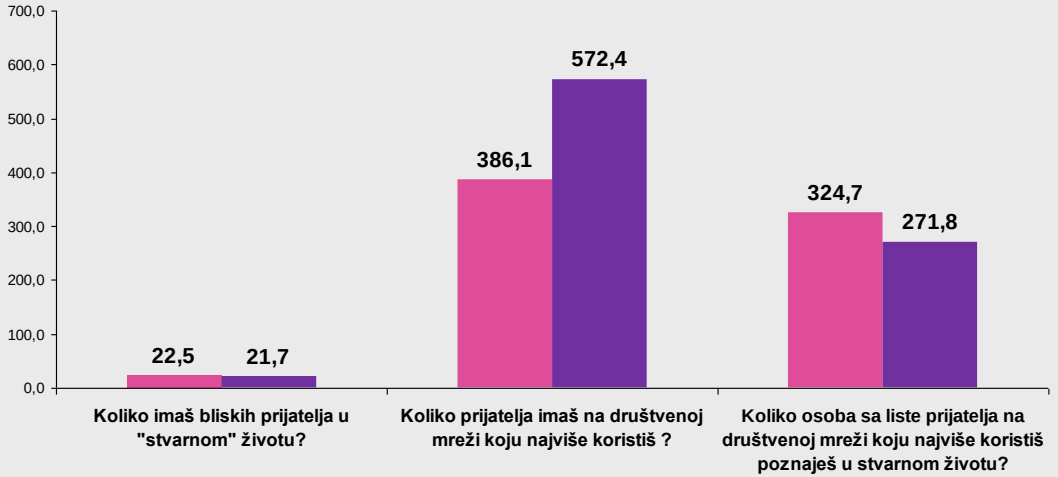

Sigurnosne postavke

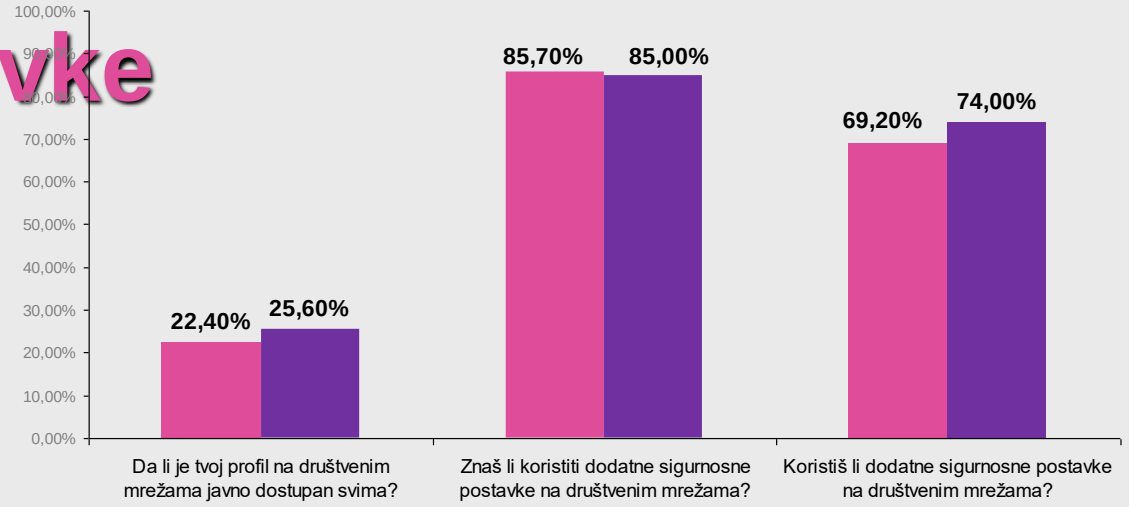

osnovna škola
srednja škola

Upoznavanje drugih preko interneta

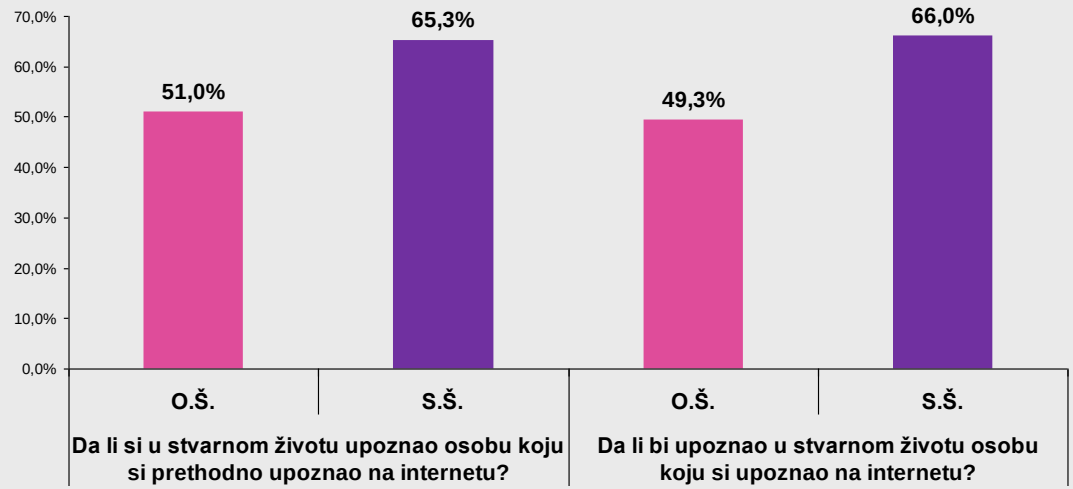

Slanje fotografija na kojima su oskudno odjeveni u posljednjih godinu dana

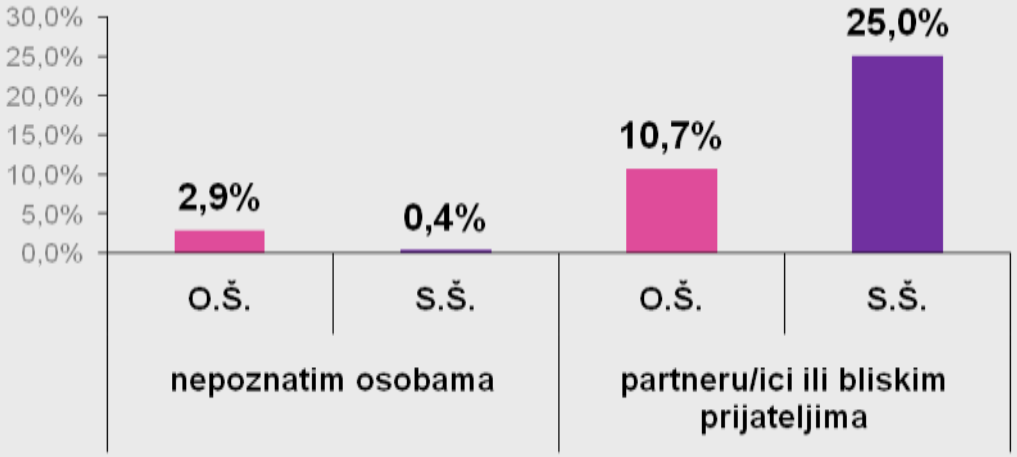

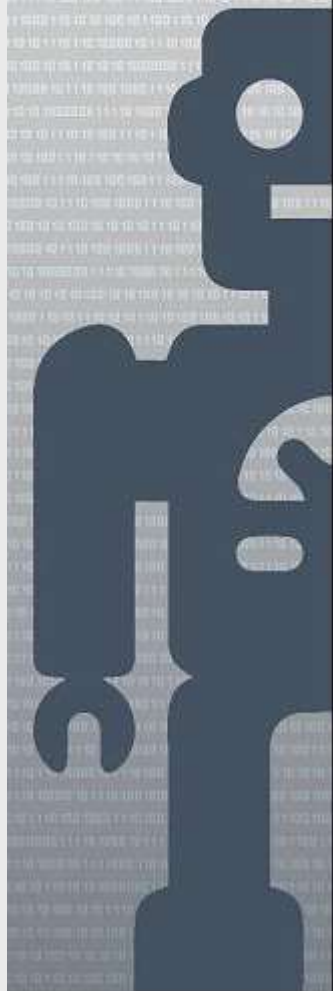

osnovna škola
srednja škola

Povjeravanje lozinki

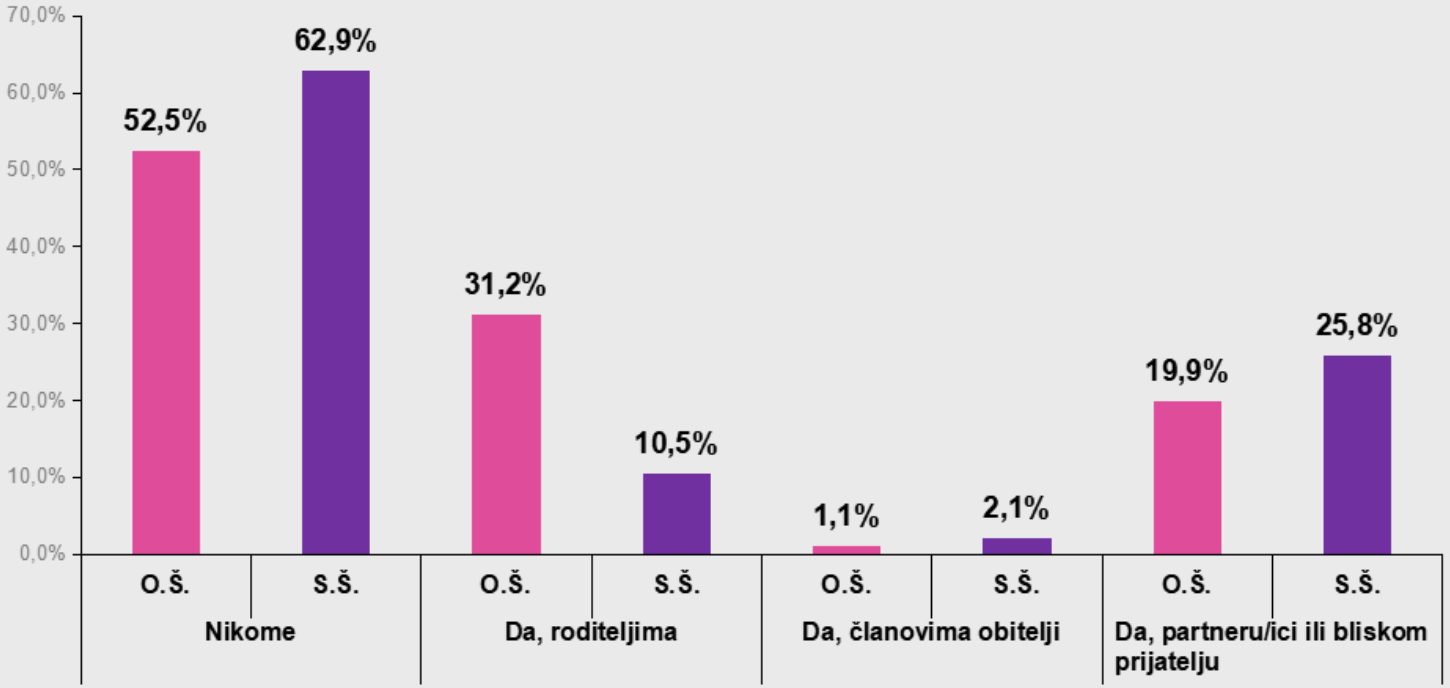

osnovna škola
srednja škola

Interes za sudjelovanjem na aktivnostima o sigurnosti i korištenju Interneta

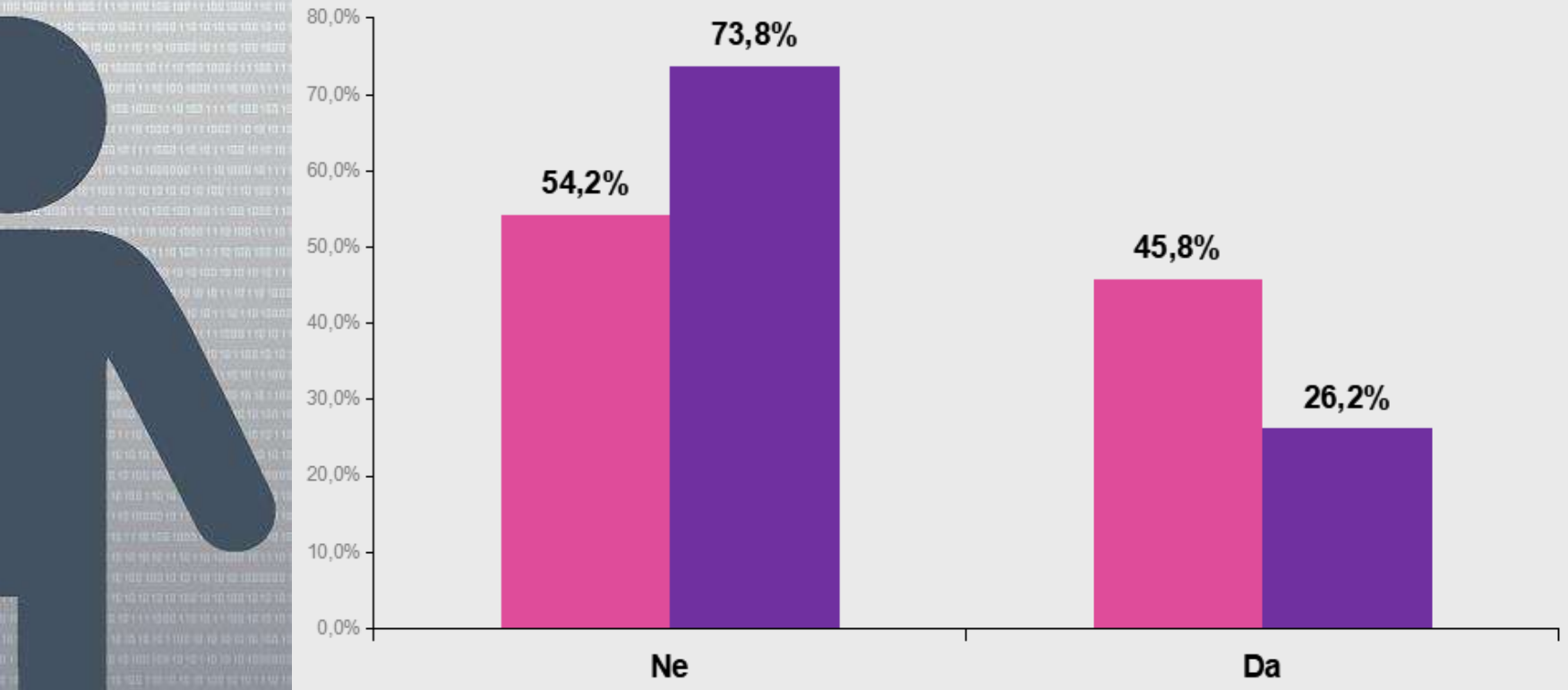

HVALA!

Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko dalmatinske zupanije
Sluzba za mentalno zdravlje
Savjetovalište za djecu i mlade
Split, Vukovarska 46, tel. tel. 021/599-696
e-mail: esavjetovaliste@nzjz-split.hr
mentalno.zdravlje@nzjz-split.hr
www.nzjz-split.hr
www.esavjetovaliste.com
NEovisniĐIR

DANI PREVENTIVE, Split, 27.04.2018.